

Юрій Яновський

Мамутові бивні

*Часть сборника
Чотири шаблі (збірник)*

Юрій Яновський Мамутові бивні

предоставлено правообладателями

http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=5807007

*Юрій Яновський «ЧОТИРИ ШАБЛИ». Оповідання. Есеї. Романи. Серія
«Шкільна бібліотека української та світової літератури»: Фоліо;*

Харків; 2012

ISBN 978-966-03-5618-4

Аннотація

«...Знову старий мамут Вім, що його бойовий бивень пролежав у землі над Дніпром 53 000 років, старий Вім проходить перед моїми очима. Знову обсипається пісок у конусній ямі поганої оперети. Знову примітивні мелодії доносить мені вітер. Голі статисти з кудлатими перуками – мої минулі батьки. Темний схід дешевого синього кольору, який я встидаюся помічати тепер. Багато метрів фільму пройде перед примруженими очима, доки я дивлюся на нахідку: бивень Віма».

Содержание

1	4
2	7
Конец ознакомительного фрагмента.	9

Юрій Яновський

Мамутові бивні

*«...Коло Трипільля знайдено мамутові бивні»¹.
(З газет)*

1

Старий мамут Вім кінчав сеанса в поганій оперетці. Його голос нагадував застуджений баритон і лише іноді наближався до подихів барабанного соло. Ноги стулялись до купи, бо яма була конусна. Спів вечірньої прохолоди йшов угорі.

Старий мамут Вім законтрактувався в дешеву оперетку. В цьому Вім переконався остаточно. Хіба можна було помилятися? Навіть теперішній газетчик знає смак в опереті, а старий Вім не одну сотню років жив на світі!

Вітер дмухав у ліс, як в одну велику валторну. Чулись якісь звуки, але чи можна ж їх порівняти зі справжнім струментом?! Хіба дійсного дмухача на валторні здивує це низьке до bemol? Або: що це за примітивність мелодії?! Навіть сука на Ланжероні в Одесі виє по більш складній партитурі. І справді, яка валторна, що поважає себе, дозволить собі такий репертуар: там-татам-там! фі-ііі-у-уу! у-ууу-у!!

Я не знаю також, чи шум великої ріки дає щось подібне до

приємного дуету скрипки й барабана. Мені хочеться сказати: «ні». Мамут Вім був цієї ж думки.

Дах в опереті, де грав Вім, був такого дешевого синього кольору, що його встидався б і завклубом спілки Харчсмак. Друге діло, аби він був оранжевим або хоч кольору свіжого ліхтаря під оком – ні, він був синім.

Електричний ліхтар переходив за сеанс од сходу до заходу. Він витикався на сцені, проходив її, підіймався до душників на стелі, злазив поволі на «гальорку», зсовувався на 3-й ярус лож, на 2-й, на 1-й, бельетаж і, врешті, ховався під ногами капельдинера.

Старий Вім не пам'ятав, скільки вже він сеансів грає. Але не менш десятка. Статисти в перуках, що налазили їм аж на очі, скакали навкруги Віма і кричали щось подібне до арії паровозного гудка. Вони були вдягнуті так, як вдягаються дійсні члени товариства «Геть сором». Навіть для оперети це виглядало сміливо, і Віму ясно було, що скоро з'явиться міліція. Вім догравав свою роль. Статисти шпурляли на шкіру Віма каміння, сичали, як пара з чайника. Але з того, що це був уже майже десятий сеанс, – Вім почував себе недобре.

Мамут потоптався ще трохи в неприємній ямі, копирснув землю великими білими бивнями й ліг на бік. Коли ж електричний ліхтар неосяжного неба загас під ногами капельдинера на заході – великий старий мамут Вім витиснув із своїх легенів останнє повітря.

Завіса спустилася.

...це сталося за 51 000 років до тої хвилини, коли народився Ісус...

Весела була цього року осінь. Викурили немало махорки нічні тумани й простягали не раз димучі пасма за вигін у яр, до Дніпра – великої ріки.

Справи починаються коло млина.

На Степанові був кожушок ще з царського фронту й не було зовсім шапки.

– Во ізбіжаніє нагроможденія факту, – сказав він.

– А нащот там облізаціі – так я вам скажу, брешуть, гади.

– Що ти понімаєш на воєнних ділах? – сказав Серьога-міліціонер. – У газеті проставлено, що китайський цар на Сибір іде. Хочє ввесь Сибір зайняти.

– Це не тільки китайський. Вони вже нас поділили між государствами. Америці – половина Сибіру, Англії – Чорне море, Франції – Петроград та Москву. А Германії – Україну. От-от прилетять ерапланом.

– На конференцію, значить? – запитав Степан. – Нащот резолюції й контрибуцій?

– Будуть тобі резолюції! – пообіцяв Серьога.

Решта – двоє куркулів – солідно копирсали паличками воду й задумливо плювали на небо, що пливло в воді глибоко й синьо.

– Мені це отець Гервасій казав про нашєствіє іноплемянників і іже з ними, – роззявив рота церковний староста.

– Не інопле́мні́ники, а інтєрвє́нція, – сказав Сєрьога, – а отцю Гервасію скажіть, щоб фізкультурою займався та щоб на бокс вчився.

– Який це бокс?

– Бокс – єсть научная драка кулаками. Скоро до нас приїде український піп – так щоб все по-научному було.

– Гріх тобі, хоча ти й Сове́цка вдасть, – почав Гундя – церковний староста, – це кошунствене слово.

– Меморандум їм у пуп, скажу я вам! «Лєрігія – опіум для народа», – сказав Сєрьога.

Сєрьога перед цим покуштував «первака» і загинав такі слова, що в решти слухачів свербіли вуха.

– А знаєте, чо́го ми тут зійшли́сь? – сказав Гнат Карпо-вич – куркуль на двадцять десяти́н і самогонщик.

– Угу, – підтвердив міліціонер.

– Наш ворог настро́чив на нас листа.

– Семко?

– Він. Підли́за, сукин син, до голих кєнесі́в². Вто́пити його, арешта́нта, сволоча!

Міліціонер загубив трохи хмелю й сказав:

– Вещественні доказательства?

– Єсть, – відповів Гнат Карпович і витяг із карту́за лист па́перу, – ось!

---

² Ідеться про комітети незалежних селян, створені в березні 1920 року за рішенням IV конференції КПб(У).

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.